

VENDIM
Nr. 147, datë 18.2.2015

**PËRMIRATIMIN E DOKUMENTIT TË POLITIKAVE PËR IMPLEMENTIMIN E
TË DHËNAVE TË HAPURA PUBLIKE DHE KRIJIMIN E PORTALIT TË TË
DHËNAVE TË HAPURA**

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës, me propozimin e ministrit të Shtetit për Inovacionin dhe Administratën Publike, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Miratimin e dokumentit të politikave për implementimin e të dhënave të hapura publike dhe krijimin e portalit të të dhënave të hapura, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij vendimi.

2. Ngarkohen ministri i Shtetit për Inovacionin dhe Administratën Publike dhe Agjencia Kombëtare për Shoqërinë e Informacionit për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTRI
Edi Rama

DRAFT POLITIKA
PËR IMPLEMENTIMIN E TË DHËNAVE TË HAPURA
NË ZBATIM TË PLANIT TË VEPRIMIT TË OGP-SË

HYRJE

Qeveria shqiptare është e angazhuar për të punuar për një qeverisje më të mirë, cilësore, të hapur dhe transparente. Programi i qeverisë 2013-2017 ka përcaktuar si prioritet rritjen e transparencës dhe përmirësimin e shërbimeve në administratën publike sipas parimeve të iniciativës *Open Government Partnership*.

Implementimi i të dhënave të hapura dhe krijimi i portalit qeveritar për të dhënat e hapura është një angazhim i rëndësishëm i qeverisë, pjesë e planit të veprimit të hartuar në kuadër të iniciativës globale për *Open Government Partnership* (OGP). Përmes krijimit të portalit qeveritar për të dhënat e hapura, synohet përmirësimi i transparencës dhe përgjegjshmërisë së administratës publike dhe njëkohësisht të gjenerohet më shumë vlerë ekonomike dhe sociale.

Politikat për zhvillimin e të dhënave të hapura kanë marrë një zhvillim të shpejtë në pesë vitet e fundit në vende të ndryshme. Iniciativat për realizimin e *opendata* janë të formave të ndryshme në vende të ndryshme duke filluar nga zhvillimet e portaleve e të dhënave të veçanta në kuadër të zhvillimit të e-qeverisjes drejt projekteve më ambicioze për të pasur realisht "*open data*".

Transparenca është një nga tre prioritet kyçe të përcaktuara së fundmi nga udhëheqësit e vendeve të G8. Ata nënshkruan në qershor 2013 disa parime të specifikuara për *Open Data* në dokumentin *Open Data Charter*. Të dhënat e hapura mbështetin dhe inkurajojnë inovacionin dhe sigurojnë një përgjegjshmëri më të madhe për përmirësimin e demokracisë.

Bashkimi Europian ka adoptuar disa dokumente për implementimin e *open data* dhe ka krijuar portalin për të dhëna të hapura në nivel BE-je. Shumë vende kanë adoptuar planet e veprimit dhe politikat kombëtare për realizimin e të dhënave të hapura.

Të dhënat janë të fuqishme. Ato ndikojnë në transparencë dhe ndihmojnë në kontrollin e saktë të çdo aktiviteti. Shumë vende kanë nisur programe transparence ndaj qeverive dhe zyrave publike nëpërmjet publikimit të të dhënave "*Open Data*" në internet.

Dokumentet e politikave për të dhëna të hapura është hartuar mbështetur në praktikat e mira të zhvilluara nga vendet e tjera dhe parimet ndërkombëtare të pranuar për zhvillimin e të dhënave të hapura.

Ky dokument përcakton vizionin e qeverisë shqiptare, parimet dhe objektivat kryesore për të dhëna të hapura, hapat dhe aktivitetet që do ndërmerren për realizimin e këtij angazhimi dhe krijimin e portalit qeveritar për të dhëna të hapura. Gjithashtu dokumenti përcakton institucionet përgjegjëse për implementimin dhe monitorimin e realizimit të të dhënave të hapura.

KAPITULLI I PARË ANALIZA E GJENDJES AKTUALE

Rregullimi ligjor për të dhënat e hapura

E drejta e informimit si një ndër të drejtat themelore të njeriut është e rregulluar me dispozita të posaçme në Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë¹, ku përcaktohen parimet dhe i garantohet qytetarëve e drejta për informim. Brenda fushëveprimit të saj, në nenin 232, ka një referencë të drejtpërdrejtë në konceptin e përgjithshëm që i garanton shtetasve të Republikës së Shqipërisë të drejtën për informim, të drejtën për të marrë informacion të prodhuar ose të poseduar nga organet shtetërore apo nga persona që ushtrojnë funksione shtetërore.

E drejta informimit e lidhur ngushtësisht me funksionimin e administratës publike, gjen rregullim edhe në Kodin e Procedurave Administrative (KPA). Kodi i Procedurës Administrative si ligj bazë procedural për veprimtarinë administrative, parashikon në nenin 20 parimin themelor mbi të drejtën për t'u informuar në procesin administrativ. Gjithashtu, KPA në kreun II- E drejta për t'u informuar (nenet 51-55) mirëpërcaktuar dhe garanton gjerësisht këtë të drejtë.

Këto rregullime janë plotësuar edhe me ligjin nr. 119/2014 datë 18.9.2014 "Për të drejtën e informimit", si dhe me akte të tjera ligjore e nënligjore që lidhen më të drejtën e informimit. Ligji nr. 119/2014 datë 18.9.2014 "Për të drejtën e informimit" është një ligj shumë i rëndësishëm, ku në nenin 3 të tij parashikon se "Çdo person gëzon të drejtën e njohjes me informacionin publik pa u detyruar të shpjegojë motivet". Autoriteti publik është i detyruar të informojë kërkuesin nëse ka ose jo në zotërim informacionin e kërkuar. Gjithashtu çdo person ka të drejtë të njihet me informacionin publik nëpërmjet dokumentit origjinal ose duke marrë një kopje të tij në formën ose formatin që mundëson akses të plotë në përmbajtjen e dokumentit. Neni 4 i këtij ligji garanton të drejtën e qytetarëve për të marrë informacion edhe pa kërkesë të qytetarëve nga organet publike. Konkretisht ligji parashikon se: "Autoriteti publik, jo më vonë se 6 muaj nga hyrja në fuqi e këtij ligji ose nga krijimi i tij, vë në zbatim një program institucional të transparencës, ku përcaktohen kategoritë e informacionit që bëhet publik pa kërkesë dhe mënyra e bërjes publike të këtij informacioni", duke theksuar që autoriteti publik mban parasysh interesin më të mirë të publikut, "garantimin e njohjes maksimale me informacionin publik" dhe sidomos "vënien në dispozicion pa kërkesë të sa më shumë informacioneve, në mënyrë që të pakësohet nevoja për kërkesa individuale për informacion".

Neni 2 i këtij ligji e përkufizon në mënyrë të qartë se informacioni publik "është çdo e dhënë e regjistruar në çfarëdo lloj forme dhe formati, gjatë ushtrimit të funksionit publik, pavarësisht

nëse është përpiluar ose jo nga autoriteti publik. Pra, informacionet që përbëjnë objektin e ligjit "Për të drejtën e informimit" janë ato të dhëna sipas përkufizimit të nenit 2 të tij.

Gjithashtu neni 7 i ligjit 119/2014 parashikon kategoritë e informacioneve që duhet të bëhen publike nga autoritetet publike pa kërkesë të të interesuarve.

Ky nen parashikon:

Në përputhje me programin e transparencës së miratuar për çdo autoritet publik, këto të fundit përgatitin paraprakisht, në formate lehtësisht të kuptueshme dhe të aksesueshme, si dhe vënë në dispozicion të publikut në faqen e tyre në internet kategoritë e mëposhtme të informacionit:

- a) një përshkrim të strukturës organizative, funksioneve dhe detyrave të autoritetit publik;
- b) tekstet e plota:

- i) të konventave që janë ratifikuar nga Republika e Shqipërisë;
- ii) të ligjeve;
- iii) të akteve nënligjore;
- iv) të kodeve të sjelljes;

¹Miratuar me ligjin nr. 8417, datë 21.10.1998 të Kuvendit Popullor; miratuar me referendum më 22.11.1998; shpallur me dekretin nr. 2260, datë 28.11.1998 të Presidentit të Republikës, Rexhep Mejdani
Ndryshuar me ligjin nr. 9675, datë 13.1.2007; ndryshuar me ligjin nr. 9904, datë 21.4.2008; ndryshuar me ligjin nr. 88/2012 (datë 18.9.2012)

²E drejta e informimit është e garantuar. 2. Kushdo ka të drejtë, në përputhje me ligjin, të marrë informacion për veprimtarinë e organeve shtetërore, si dhe të personave që ushtrojnë funksione shtetërore.

v) të çdo dokumenti politikash;

vi) të manualit ose ndonjë dokument tjetër që ka lidhje me ushtrimin e funksioneve të autoritetit publik dhe që prek publikun e gjerë;

c) informacion për procedurat që duhen ndjekur për të bërë një kërkesë për informim, adresën postare dhe elektronike për depozitimin e kërkesave për informim, si dhe procedurat e ankimit të vendimit përkatës;

ç) të dhëna për vendndodhjen e zyrave të autoritetit publik, orarin e punës, emrin dhe kontaktet e koordinatorit për të drejtën e informimit;

d) të dhëna për arsimin, kualifikimet dhe pagat e funksionarëve, të cilët kanë detyrimin për deklarimin e pasurisë, sipas ligjit, strukturat e pagave për nëpunësit e tjerë, si dhe një përshkrim të procedurave të zgjedhjes, kompetencave dhe detyrave të funksionarëve të lartë të autoritetit publik dhe procedurën që ata ndjekin për të marrë vendime;

dh) mekanizmat monitorues dhe të kontrollit që veprojnë mbi autoritetin publik, përfshirë planet strategjike të punës, raportet e auditimit nga Kontrolli i Lartë i Shtetit ose subjekte të tjera, si dhe dokumentet që përmbajnë tregues të performancës së autoritetit;

e) të dhëna për buxhetin dhe planin e shpenzimeve për vitin financiar në vijim dhe vitet e kaluara, si dhe çdo raport vjetor për zbatimin e buxhetit. Në ato raste kur autoriteti publik vetë financohet nga tarifatat e licencave ose çdo formë tjetër e financimit të drejtpërdrejtë nga subjektet e rregulluara prej tij, bëhen publike edhe dokumentet që tregojnë gjendjen e shlyerjes së detyrimeve nga subjektet e licencuara;

ë) informacion për procedurat e prokurimit apo procedurat konkurruese të koncesionit/partneritetit publik privat, përkatësisht, sipas parashikimeve të ligjit nr. 9643, datë 20.12.2006, "Për prokurimin publik", dhe të ligjit nr. 125/2013, "Për koncesionet dhe partneritetin publik privat", që kryhen për llogari të autoritetit publik, duke përfshirë:

i) listën e kontratave të lidhura;

ii) shumën e kontraktuar;

iii) palët kontraktuese dhe përshkrimin e shërbimeve apo mallrave të kontraktuara;

iv) informacionin për zbatimin dhe monitorimin e kontratave, si dhe udhëzues e politikatë ndryshme;

f) informacion për shërbimet që autoriteti publik i jep publikut, përfshirë standardet për cilësinë e shërbimit;

g) çdo mekanizëm dhe procedurë për bërjen e kërkesave dhe ankesave, në lidhje me veprimet ose mosveprimet e autoritetit publik;

gj) çdo mekanizëm apo procedurë, përmes së cilës personat e interesuar mund të paraqesin mendimet e tyre apo të ndikojnë në çfarëdo mënyre tjetër në hartimin e ligjeve, të politikave publike apo ushtrimin e funksioneve të autoritetit publik;

h) një përshkrim të thjeshtë të sistemit që përdor autoriteti publik për mbajtjen e dokumentacionit, të llojeve, formave të dokumenteve, si dhe të kategorive të informacionit që bëhet publik pa kërkesë;

i) regjistri i kërkesave dhe përgjigjeve, sipas nenit 8 të këtij ligji;

j) një përshkrim të kategorive dhe formave të ndihmës shoqërore, subvencioneve të dhëna nga autoriteti publik dhe të procedurave për t'i përfituar ato;

k) informacione dhe dokumente që kërkohen shpesh;

l) çdo informacion tjetër që gjykohet i dobishëm nga autoriteti publik."

Legjislacioni për lirinë e informimit, në kushtet ideale, duhet të udhëhiqet nga parimi për dhënien maksimale të informacionit. Parimi për dhënien maksimale të informacionit prezumon që i gjithë informacioni që disponohet nga organet publike duhet të jepet dhe që ky prezumim mund të shpërfilllet vetëm në rrethana shumë të kufizuara.

Ligji për të drejtën e informimit është një nga ligjet bazë për shoqërinë e informacionit që rregullon të drejtën dhe lirinë për akses në informacionin/dokumentet e mbajtura nga autoritetet publike.

Bashkimi Europian ka adoptuar direktivën për ripërdorimin e dokumenteve/informacionit publike

2003/98/EC e ndryshuar³ në vitin 2013. Kjo direktivë është transpozuar në 9 vende të BE-së si pjesë integrale e ligjeve përkatëse për të drejtën e informimit dhe nga 13 shtete Anëtare kanë zgjedhur të adoptojnë masa specifike ligjore për të traspozuar këtë direktivë.

Recitali 8 i kësaj direktive thotë që është i nevojshëm një kuadër i përgjithshëm për kushtet e ripërdorimit të dokumenteve të sektorit publik me qëllim sigurimin e kushteve të ndershme jodiskriminuese dhe proporcionale të ripërdorimit të këtij informacioni. Sektori publik mbledh, prodhon, riprodhon dhe shpërndan dokumente në përmbushje të detyrave publike.

Përdorimi i këtyre dokumenteve për të tjera arsye përbën një “ripërdorim”.

Bashkimi European e shikon këtë direktivë si një direktivë kuadër të lidhur me implementimin e *open data*.

E parë lidhur me procesin e integritimit në BE, legjislacioni vendas për shoqërinë e informacionit sipas nenit 103 të Marrëveshjes së Stabilizim Asocimit (MSA) duhet të përafrohet gradualisht me *acquis* përkatëse të BE-së.

Gjithashtu neni 105 “Informacioni dhe komunikimi” i MSA-së përcakton se Komuniteti dhe Shqipëria do të marrin masat e nevojshme për të nxitur shkëmbimin e ndërsjellë të informacionit. Përparësi do t’u jepet programeve që synojnë dhënien e informacionit bazë lidhur me Komunitetin për publikun e gjerë dhe dhënies së informacioneve më të specializuara për rrethet profesionale në Shqipëri.

Në këtë kuadër është e nevojshme të analizohet dhe shikohet mundësia e adoptimit të direktivës 2003/98/EC në legjislacionin vendas.

Në aspektin teknik për realizimin e të dhënave të hapura, Agjencia Kombëtare për Shoqërinë e Informacionit ka hartuar rregulloren “Për standardet e publikimit të të dhënave në formatin *Open Data*”, e cila përcakton kërkesat teknike për të dhënat e hapura dhe formatin e rekomanduar për këtë qëllim në përputhje me standardet ndërkombëtare.

Është e nevojshme që këto standarde për publikimin e të dhënave në formatin *open data* të njihen dhe zbatohen në një shkallë sa më të gjerë.

Situata aktuale në ofrimin e të dhënave të hapura për publikun.

Bazuar në praktikat ndërkombëtare, ofrimi i të dhënave të hapura lidhet me të dhëna në disa fusha të rëndësishme që mund të grupohen si më poshtë:

³Direktiva 2013/37/EU e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit, datë 26 qershor 2013 e cila amendon direktivën 2003/98/EC mbi përdorimin e informacionit në sektorin publik

Të dhënat kryesore të grupuara sipas tri drejtimeve:

GRUPI I TË DHËNAVE TË PËRGJEGJSHMËRISË	GRUPI I TË DHËNAVE ME IMPAKT SOCIAL	GRUPI I TË DHËNAVE INOVATORE
Të dhëna qendrore të mbajtura nga qeveria dhe korporatat për të dhënë llogari	Të dhëna të përdorura në planifikim, shpërndarje dhe kritikë ndaj politikave sociale dhe me potencial në mbështetjen e një përfshirje më të madhe të qytetarëve	Të dhëna zakonisht të përdorura në aplikacionet e të dhënave të hapura nga ndërmarrjet ose me vlerë të lartë për biznesin
Legjislacioni	Performanca e sektorit të shëndetësisë	Hartat
Rezultatet e zgjedhjeve	Të dhëna për performancën e arsimit fillor dhe nëntëvjeçar (primar/sekondar)	Të dhënat për transportin publik
Të dhëna të detajuara për buxhetin	Statistika për mjedisin në vend	Statistika të krimit
Të dhëna të detajuara për shpenzimet qeveritare	Të dhëna të detajuara për CENSUS-in	Të dhëna për tregtinë ndërkombëtare
Regjistri i biznesit	Të dhëna për pronësinë mbi tokën	

Është e qartë se këto të dhëna shtrihen në shumë fusha, sektorë dhe përgjegjësi për gjenerimin dhe publikimin e tyre është e shpërndarë në shumë institucione. Rritja e transparencës dhe ofrimi i të dhënave të hapura lidhet gjithashtu me krijimin e portaleve dhe ofrimin e të dhënave përmes faqeve zyrtare.

Në kuadrin e zhvillimit të e-qeverisjes janë ngritur dhe funksionojnë në vendin tonë disa portale. Gjithashtu ka një prezencë në rritje të institucioneve publike me faqet e tyre zyrtare të internetit.

Më poshtë japim një analizë të situatës aktuale për portalet kryesore të ofrimit të informacionit dhe të dhënave sipas grupimit të tyre më sipër.

SITUATA PËR GRUPIN E TË DHËNAVE TË PËRGJEGJSHMËRISË

Publikimi i të dhënave për legjislacionin në www.qbz.gov.al

Publikimi i legjislacionit bëhet nga Qendra e Botimeve Zyrtare përmes faqes zyrtare www.qbz.gov.al.

Ndërkohë, informimi mbi legjislacionin, por dhe i projektakteve është një praktikë që haset shpesh në faqet zyrtare të institucioneve. Por jo në çdo rast ky informacion është lehtësisht i aksesueshëm dhe jo i standardizuar.

Për informimin dhe rritjen e pjesëmarrjes në procesin e konsultimit të akteve u krijua regjistri i legjislacionit të biznesit www.rlb.gov.al. Por aktualisht ky regjister nuk është i përditësuar.

Ligji nr. 146/2014 “Për njoftimin dhe konsultimin publik”, në nenin 7 të tij parashikon krijimin e një regjistri elektronik për njoftimin dhe konsultimin publik. Në këtë regjister do të publikohen projektaktet për konsultim dhe do të shërbejë si një pikë qendrore konsultimi.

Të dhënat për rezultatet e zgjedhjeve

Të dhënat për rezultatet e zgjedhjeve janë të publikuara dhe të hapura në faqen zyrtare të Komisionit Qendror të Zgjedhjeve <http://www.cec.org.al>.

Në këtë faqe janë publikuar rezultatet e zgjedhjeve për Kuvendin dhe për zgjedhjet lokale.

KQZ publikon gjithashtu në faqen e saj zyrtare, të dhëna mbi financimin e partive politike në bazë të auditimit dhe monitorimi të partive politike nga KQZ, që kryhet përgjatë çdo viti kalendarik, si dhe përgjatë fushatës zgjedhore në zbatim të fushës së saj së veprimtarisë.

Këto të dhëna ofrohen në format PDF dhe Exel nga KQZ dhe janë të aksesueshme për qytetarët.

Të dhëna të detajuara për buxhetin

Në faqen e Ministrisë së Financave www.financa.gov.al është i publikuar ligji për buxhetin dhe të dhënat e detajuara për buxhetin vjetor. Këto të dhëna janë të publikuara në këtë faqe në format PDF.

Të dhëna të detajuara për shpenzimet qeveritare

Në zbatim të angazhimit të marrë në kuadër të OGP-së, Ministria e Financës filloi gjatë vitit 2013 publikimin e të dhënave për shpenzimet.

Të dhënat ishin në *microsoft excel* dhe jepnin pagesat ditore të përpunuara nga Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit që mbulon periudhën 30 janar 2012 deri në 11 korrik 2013. Publikimi i këtyre të dhënave ka pasur një bllokim pas kësaj periudhe dhe shumë prej dosjeve të të dhënave ishin të korruptuara.

Dilte e nevojshme të implementoheshin standardet teknike në të dhënat e hapura përkëtë grup shumë të rëndësishëm të të dhënave.

Aktualisht është duke u punuar për përmirësimin e modulit të shpenzimeve dhe publikimin e tyre në formatin dhe standardin e duhur. Moduli i shpenzimeve është i publikuar dhe i hapur për publikun. Ky modul do të aksesohet nga e-government portali e-Albania dhe faqet zyrtare të institucioneve respektive.

Për implementimin e këtij moduli në të gjitha ministritë e linjës do të bashkëpunohet me çdo ministri për të dhënat që do të publikohen nëpërmjet këtij moduli.

Regjistri i biznesit

Mbështetur në nenin 61 të ligjit nr. 9723, datë 3.5.2007 "Për Qendrën Kombëtare të Regjistrimit", QKR-ja kryen publikimin e të dhënave të regjistrimit tregtar në buletin brenda një dite nga data e kryerjes së regjistrimit. Për çdo publikim përcaktohet qartë data, në të cilën është regjistruar e dhëna e publikuar.

Regjistri i biznesit mbahet nga Qendra Kombëtare e Regjistrimit. Ky regjistër është i hapur dhe publikohet në www.qkr.gov.al.

Publikimi në Buletinin e Regjistrimeve Zyrtare përbën njoftim zyrtar të regjistrimeve, të kryera në kuptim të nenit 21 të ligjit për QKR-në. Regjistrimi gjeneron në kohë reale çdo të dhënë të regjistruar në regjistrin tregtar nga QKR-ja.

SITUATA PËR GRUPIN E TË DHËNAVE ME IMPAKT SOCIAL

Shikojmë që të dhënat e grupuara me impakt social lidhen me të dhënat që publikon në një masë të madhe Instituti i Statistikave. Pjesë e objektivit për *Open Data* kanë qenë edhe të gjitha të dhënat e Institutit Kombëtar të Statistikave, INSTAT. Ky institucion duhet të standardizojë tërësisht procesin e publikimit të të dhënave statistikore të sektorit publik. Ky detyrim përkon edhe me direktivat e fundit të Komisionit Evropian për publikimin e të dhënave publike.

Publikimi i të dhënave statistikore në www.instat.gov.al

Aktualisht INSTAT vë në dispozicion për publikun dhe qytetarët informacion të gjerë dhe të dhëna⁴ mbi shume fusha, si: arsimin, bujqësinë, buxhetin e familjes, çmimet, energjinë, informacionin ekonomik për ndërmarrjet, kulturën, mjedisin, ndërtimin, nivelin e jetesës, pagat dhe të ardhurat, popullsinë, regjistrin statistikor të ndërmarrjeve, shëndetin, sigurimet shoqërore dhe mbrojtjen sociale, shpenzimet e konsumit, statistikën financiare dhe bankare, transportin, tregtinë e jashtme, tregun e punës, turizmin etj.

Është e nevojshme të analizohet me detaje nëse të dhënat e publikuara nga INSTAT përfshijnë plotësisht dhe prezantojnë të dhënat e kërkuara për:

- Performancën e sektorit të shëndetësisë;
- Të dhëna për performancën e arsimit fillor dhe nëntëvjeçar (primar/sekondar);
- Statistika për mjedisin në vend;
- Të dhëna të detajuara për CENSUS-in;
- Të dhëna për pronësinë mbi tokën.

Gjithashtu INSTAT duhet të ofrojë të dhënat sipas standardeve ndërkombëtare për *open data* dhe në formatin e duhur për ripërdorim sipas përcaktimeve dhe në rregulloren e hartuar nga AKSHI. Kjo është pjesë edhe e angazhimeve të planit të veprimit të parë të OGP-së.

Informacion mbi situatën aktuale të *Open Data* në Institutin e Statistikave

Të gjitha të dhënat statistikore që INSTAT prodhon:

- janë të disponueshme në web në formatin excel;
- janë të disponueshme në struktura të lexueshme nga makina;
- janë pa pagesë;
- mund të aksesohen falë përdorimit të PC-AXIS software në formate "pa pronësi" (*non proprietary format*, p.sh. CSV);
- nuk publikohen nën një licencë të hapur për të mundësuar ripërdorim të lirë të të dhënave, duke përfshirë dhe ripërdorimin komercial;
- publikohen në kohë sipas kalendarit të publikimeve me përjashtim të rasteve kur ka vonesa në mbledhjen e informacionit në terren ose në sigurimin në kohë të informacionit nga burimet administrative;
- aksesimi i tyre nuk është diskriminues;

⁴ www.instat.gov.al

- mungon një sistem i mirëfilltë i metadatës së të dhënave.

Fushat kryesore që INSTAT publikon të dhëna janë:

- Arsimi;
- Bujqësia;
- Buxheti i familjes;
- Çmimet;
- Energjia;
- Informacioni ekonomik për ndërmarrjet;
- Kultura;
- Llogaritë kombëtare;
- Mjedisi;
- Ndërtimi;
- Niveli i jetesës;
- Pagat dhe kosto e punës;
- Popullsia;
- Postë-telekomunikacioni;
- Regjistri Statistikor i Ndërmarrjeve,
- Shëndeti, sigurimet shoqërore dhe mbrojtja sociale;
- Shpenzimet e konsumit dhe statistikat financiare dhe bankare;
- Të ardhurat e familjeve;
- Transporti;
- Tregtia e jashtme;
- Tregu i punës;
- Turizmi.

INSTAT është duke ndërtuar sistemin e metadatës për dokumentimin e të gjitha aktiviteteve statistikore. Ky sistem është projektuar për t'u integruar me faqen e webit të INSTAT-it, për të mundësuar shfaqjen e metadatave përkatëse për çdo tregues statistikor që publikohet. Projekti pritet të përfundojë gjatë vitit 2015.

Në website të INSTAT-it është vendosur “baza statistikore e të dhënave” në PC-AXIS, e cila mundëson navigimin në të dhëna dhe krijimin e tabelave output sipas nevojave të përdoruesve. Kjo bazë të dhënash krijon mundësinë që përdoruesi të aksesojë të dhënat statistikore në mënyrë dinamike dhe t'i shkarkojë ato në formate të ndryshme.

Gjithashtu INSTAT-i, në kuadër të Censurit të Popullsisë dhe Banesave ka krijuar aplikacionin webgis (www.instatgis.gov.al) i cili i mundëson përdoruesit vizualizimin e të dhënave të Censurit në zona gjeografike të detajuara.

Ky sistem do të përdoret edhe për të dhënat e tjera statistikore që INSTAT-i prodhon për të mundësuar dallimet mes rajoneve me ndihmën e të dhënave statistikore. Shfaqja e të dhënave statistikore në harta është shumë e rëndësishme edhe për përdoruesit të cilët punojnë në fushën e zhvillimit rajonal për të mbështetur hartimin e politikave rajonale.

Në lidhje me popullimin e portalit www.opendata.gov.al me të dhënat statistikore të publikuara nga INSTAT-i, mendojmë që në fazën e parë të projektit të mundësohet vendosja e linkeve ku mund të gjenden të dhënat. Në një fazë të dytë të shikohet mundësia për krijimin e webservices për të mundësuar transferimin e të dhënave në kohë reale për të populluar portalin *open data*.

Në faqen zyrtare të Ministrisë së Mjedisit, në mënyrë periodike, jepen të dhëna për disa prej elementeve të mjedisit në formën e raportit të gjendjes së mjedisit vjetor.

Në faqen zyrtare të INSTAT-it jepen disa të dhëna për mjedisin, si:

- mbetjet e ngurta urbane dhe inerte 2003-2012;
- të dhëna fiziko kimike të ujërave në liqenet e Shqipërisë 2004-2010;
- pesticide të importuara gjatë 2005-2012;
- ndotja bakterologjike e ujit në plazhe 2010;
- cilësia e ujit të lumenjve 2012;
- importi i mbetjeve në vitin 2012;
- mjetet e transportit rrugor sipas llojit të karburantit në përdorim në 2013;

- pesticide të përdorura në bujqësi;
- përmbajtja e disa ndotësve atmosferikë në qytetet kryesore, cilësia e ajrit 2002-2012;
- cilësia e ujit të lumenjve 2012 etj.

SITUATA PËR GRUPIN E TË DHË-NAVE INOVATORE

Në këtë grupim praktika ndërkombëtare përfshin të dhënat për:

- Hartat;
- Të dhënat për transportin publik;
- Statistika të krimit.

Të dhëna për tregtinë ndërkombëtare

Statusi mbi të dhënat e hapura mbi hartat

Aktualisht nuk ka një infrastrukturë kombëtare të të dhënave gjeohapësinore. Krijimi i infrastrukturës kombëtare moderne të të dhënave gjeohapësinore NSDI me standarde evropiane, paraqitet si një domosdoshmëri, në kuadrin angazhimeve të qeverisë, në procesin e integritit.

Në zbatim të ligjit nr. 72/2012, “Për organizimin dhe funksionimin e infrastrukturës kombëtare të të dhënave gjeohapësinore në Republikën e Shqipërisë” është ngritur së fundmi Autoriteti Shtetëror për Informacionin Gjeohapësinor (ASIG).

Ndër detyrat kryesore të ASIG është krijimi dhe administrimi i Gjeoportalit Kombëtar, duke garantuar akses të gjerë në të. Gjithashtu ASIG ka për detyrë bashkërendimin e aktivitetit të institucioneve të tjera që prodhojnë dhe përdorin gjeodata.

Për krijimin e infrastrukturës kombëtare të të dhënave gjeohapësinore (*National Spatial Data Infrastructure, NSDI*-së) po punohet me një projekt prej 1.2 milionë euro të mundësuar nga qeveria norvegjeze.

Ky projekt synon ndërtimin e Kornizës Referuese Gjeodezike Shqiptare (KRGJSH-2010) si referencë e standardeve evropiane për “GIS-in Kombëtar”; Ndërtimin e “Gjeoportalit Kombëtar”, nëpërmjet të cilit do aksesohen të dhënat gjeohapësinore dhe shërbimet e lidhura me këto të dhëna.

Ndërkohë ekziston një portal i krijuar me nismën e Universitetit të Tiranës që ofron disa shërbime të lidhura me digjitalizimin e hartave, GIS, LIS <http://gisalbania.com/index.htm>.

Të dhënat për transportin publik

Të dhënat për transportin publik normalisht janë të kombinuara midis të dhënave në nivel qendror dhe atyre në nivel lokal.

Në faqen e Ministrisë së Transportit dhe Infrastrukturës publikohen raporte periodike në formatin pdf për sigurinë rrugore duke dhënë dhe të dhëna statistikore për këtë.

Është e nevojshme që këto të dhëna të jenë në përputhje me standardet ndërkombëtare.

Në faqen e INSTAT-it për transportin kanë disa të dhëna që përfshijnë mjetet e transportit në vite, numrin e aksidenteve në vite etj. Ndërkohë ka pak informacion në faqet e disa bashkive në lidhje me transportin publik që japin informacion mbi pikat e shitjeve të aboneve dhe planet për zhvillim në këtë fushë.

Të dhëna për statistika të krimit

Portali www.gjykata.gov.al është një portal i cili shërben për të ngarkuar të dhëna me interes për qytetarët, duke përfshirë edhe publikimin e vendimeve gjyqësore.

Ky portal lejon qytetarët që të shkarkojnë të dhëna, duke përfshirë edhe vendimet e gjykatës. Në kohën që shkruhen këto të dhëna shumë nga këto të dhëna dhe statistika janë të gatshme dhe të vlefshme edhe *on-line*. Megjithatë, me sa shihet edhe nga reagimet e qytetarëve, ka nevojë ende për me shumë punë për ta bërë promovimin e këtij angazhimi të OGP-së.

Ajo çka shihet si sfidë është bërja në mënyrë më shumë efektive të menaxhimit të burimeve publike.⁵

Lidhur me statistikat e krimit, në faqen zyrtare të Ministrisë së Brendshme jepet informacion për statistikat e krimit në formën e “Buletinit Informativ” që është buletin mujor.

Po ashtu, në faqen zyrtare të Ministrisë së Drejtësisë, përmes Drejtorisë së Teknologjisë së Informacionit, ofrohet në format PDF vjetari në vite lidhur me sistemin e drejtësisë⁶, nëpërmjet të cilit

⁵www.gjykata.gov.al

⁶<http://www.drejtesia.gov.al/al/dokumente/statistika>

jepet informacion mbi dinamikën e gjykimit të çështjeve nga gjykatat e ndryshme, tregohet mënyra e zhvillimit të proceseve gjyqësore, pasqyrohen në shifra veprimtarinë njëvjeçare të gjykatave të shkallës së parë, të gjykatave të apelit, të Gjykatës së Lartë, të Prokurorisë së Përgjithshme dhe të Drejtorisë së Përgjithshme të Përmbartimit etj.

Të dhëna për tregtinë ndërkombëtare

Në lidhje me të dhënat për tregtinë ndërkombëtare ka informacione të publikuara në mënyrë periodike në raportet e Ministrisë së Ekonomisë Tregtisë dhe Zhvillimit të Sipërmarrjes⁷.

Këto të dhëna janë në format pdf dhe jepen si pjesë integrale e raporteve dhe analizave për zhvillimin ekonomik në tërësi. Është e nevojshme që këto të dhëna të ofrohen në formatin e të dhënave të hapura.

Të dhëna të përgjithshme për tregtinë ndërkombëtare jepen dhe në raportet e INSTAT-it.

Në raportet që analizojnë situatën e publikimit të të dhënave në Shqipëri vërehet se në rastet kur të dhënat ofrohen, shpeshherë ato janë në format të papërshtatshëm dhe në të shumtën e rasteve këto të dhëna janë të ofruara në format të papërdorshëm në mënyrë informative.

Një tjetër problem i të dhënave të publikuara nga zyrat publike ka të bëjë me moskujdesin ndaj ruajtjes së të dhënave në kohë. Të dhënat publike zhduken periodikisht nga faqet web të zyrave publike për shkaqe nga më të ndryshmet.

Megjithëse aktualisht në Shqipëri janë standardizuar disa nga faqet e prezantuara në këtë analizë, të cilat bëjnë publike të dhënat për qytetarët dhe ofrojnë shërbime për ta, sërish ka nevojë për me tepër punë me qëllim që të jenë të harmonizuara me praktikat më të mira për të dhënat e hapura (*open data*). Standardet për publikimin e të dhënave në formatin *open data* të miratuara nga AKSHI janë pak të njohura dhe të zbatuara.

Në përfundim japim tabelën përmbledhëse me statusin aktual të publikimit të dhënave kryesore sipas grupimit ndërkombëtar për të dhënat e hapura.

⁷http://www.ekonomia.gov.al/files/documents_files/14-04-03-09-35-57Newsletter_Shkurt_2014.pdf

Grupimi i të dhënave	Statusi aktual	Institucioni
Grupi i të dhënave të përgjegjshmërisë		
Legjislacioni	Të dhëna të hapura publikuar në format pdf, doc. www.qpz.gov.al Në këtë portal janë të publikuara aktet ligjore dhe nënligjore të miratuara jo aktet e propozuara.	QPZ
Rezultatet e zgjedhjeve	Të dhëna të hapura të publikuara në www.cec.org.al	KQZ
Të dhëna të detajuara për buxhetin	Të dhëna të hapura të publikuara në www.financa.gov.al në format pdf.	Ministria e Financave
Të dhëna të detajuara për shpenzimet qeveritare	Në proces moduli i shpenzimeve.	Ministria e Financave/AKSHI
Regjistri i biznesit	Regjistri i biznesit është i hapur dhe publikohet në www.qkr.gov.al .	QKR
Grupi i të dhënave me impakt social		
Performanca e sektorit të shëndetësisë	Nuk ka të dhëna të drejtpërdrejta. Nuk ka të dhëna për performancën e sektorit të shëndetësisë në faqen zyrtare të Ministrisë së Shëndetësisë e as në faqen zyrtare të INSTAT-it .	Ministria e Shëndetësisë, INSTAT
Të dhëna për performancën e arsimit fillor dhe nëntëvjeçar (primar/sekondar)	Nuk ka të dhëna të drejtpërdrejta. Nuk ka të dhëna për performancën e arsimit fillor dhe nëntëvjeçar (primar/sekondar) në faqen zyrtare të Ministrisë së Arsimit e as në faqen zyrtare të INSTAT-it	Ministria e Arsimit dhe Sportit, INSTAT
Statistika për mjedisin në vend	Në faqen zyrtare të INSTAT-it jepen disa të dhëna për mjedisin, si: Mbetjet e ngurta urbane dhe inerte 2003-2012 Të dhëna fiziko-kimike të ujërave në liqenet e Shqipërisë 2004-2010 Pesticide të importuara gjatë 2005-2012 Ndotja bakterologjike e ujit në plazhe 2010 Cilësia e ujit të lumenjve, 2012 Importi i mbetjeve në vitin 2012 Mjetet e transportit rrugor sipas llojit të karburantit të përdorur në 2013 Pesticide të përdorura në bujqësi Përmbajtja e disa ndotësve atmosferike në qytetet kryesore, cilësia e ajrit 2002-2012 Cilësia e ujit të lumenjve 2012 etj.	Ministria e Mjedisit, INSTAT
Të dhëna të detajuara për CENSUS-in	Të dhëna të hapura të publikuara format PDF	INSTAT
Të dhëna për pronësinë mbi tokën	Nuk ka të dhëna të publikuara në faqen e ZRPP-së në proces	ZRPP
Grupi i të dhënave inovatore		
Hartat	Në proces, në faqen zyrtare të ASIG nuk rezulton asnjë e dhënë e unifikuar për hartat	ASIG
Të dhënat për transportin publik	Të dhëna pjesore në format PDF	Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës
Statistika të krimit	Të dhëna pjesore. Lidhur me statistikën e krimit, në faqen zyrtare të Ministrisë së Brendshme jepet informacion për statistikën e krimit në formën e “Buletinit Informativ” që është buletin mujor, si dhe nëpërmjet Drejtorisë së Teknologjisë së Informacionit, ofrohet në format PDF vjetari në vite lidhur me sistemin e drejtësisë.	Gjykata, Ministria e Brendshme
Të dhëna për tregtinë	Të dhëna pjesore, periodike në format PDF	Ministria e Zhvillimit

ndërkombëtare		Ekonomik, Tregtisë dhe Sipërmarrjes
---------------	--	-------------------------------------

KRIJIMI I PORTALIT I TË DHËNAVE TË HAPURA

Krijimi i portalit të të dhënave të hapura ishte pjesë e Planveprimt të Parë Shqiptar në kuadër të OGP-së. Raporti Kombëtar i Vetëvlerësimit⁸ publikuar me 18 tetor 2013, për statusin e realizimit të Planit të Parë të Veprimt të OGP-së 2011-2013, bën këtë vlerësim për ecurinë e këtij angazhimi të grupuar në angazhimet për rritje të transparencës:

2.1.1 TRANSPARENCA

Angazhimi	Përshkrimi	Etapat kryesore	Aktivitete
Portali i të dhënave në format të hapur	Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit po krijon një portal qeveritar me të dhëna në format publik. Ky portal fillimisht do të përfshijë të dhënat e Ministrisë së Financave dhe Departamentit të Thesarit për shpenzimet e përditshme nga të gjitha institucionet dhe agjencitë qendrore. E njëjta praktikë do të zbatohet për bazën e të dhënave të Autoritetit Postar Kombëtar dhe Komunikimeve Elektronike. Instituti Kombëtar i Statistikave (INSTAT) do të zbatojë një strategji afatgjatë në format të hapur për bazën e saj të të dhënave. Si koordinatore kombëtare për mbledhjen e të dhënave mbi ekonominë dhe shoqërinë shqiptare, INSTAT-i do të standardizojë procesin e publikimit të të dhënave statistikore te sektorit publik në format të hapur. Agjencia Kombëtare për Shoqërinë e Informacionit ka publikuar në mars 2013 një dokument të ri mbi Standardet Teknike të publikimit të të dhënave në format të hapur	Ky proces do të shtrihet në një shkallë më të gjerë dhe do të përfshijë të gjitha institucionet publike qendrore dhe agjencitë.	Krijimi i portalit të të dhënave publike.

⁸ <http://www.inovacioni.gov.al/al/legjislacioni/raporte>

Sikurse është parashikuar dhe në planin e veprimit të OGP-së ky proces do të shtrihet në një shkallë më të gjerë dhe do të përfshijë të gjitha institucionet publike qendrore dhe agjencitë.

Ndërkohe nga Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit është ngritur dhe funksionon portali www.e-albania.al. Portali e-Albania synon të shërbejë si një pikë e vetme e kontaktit për shërbime qeveritare. Portali e – Albania gjatë përmirësimit të aksesit të informacionit të përgjithshëm për publikun.

Nëpërmjet Portalit e-Albania publikohen informacione për 177 shërbime të ofruara nga administrata publike. Janë në proces rritje me mbi dyfish të numrit të shërbimeve informuese për qytetaret dhe biznesin.

Krahas shërbimeve informuese, në portal janë implementuar 11 shërbime elektronike (e-shërbimet) për qytetarët dhe bizneset.

Ofrimi i shërbimeve të informacionit për rregullimin ligjor për marrjen e një shërbimi, procedurat që duhet të ndiqen, formularët e aplikimit dhe kryerja e proceseve në rrugë elektronike që janë të ofruara nga www.e-albania.al, padyshim që shërbejnë në rritje të transparencës dhe luftën kundër korrupsionit. Së shpejti nga portali e-Albania do të aksesohet dhe moduli i shpenzimeve.

Por aktualisht portal www.e-albania.al është i fokusuar kryesisht në ofrimin e shërbimeve elektronike dhe jo mirëfilltasi një “*open data portal*”.

Portali *Open Data* Albania

Aktualisht në vend me iniciativën e një OJQ-je, Instituti Shqiptar i Shkencave është ngritur një portal me formatin *open data*, që funksionon që nga viti 2010⁹. Portali Open Data Albania është një portal i cili mbledh, përpunon dhe publikon në formate të ripërdorshme të dhëna nga disa zyra publike shqiptare. Projekti është një nismë teknike shkencore. Në këtë faqe publikohen vazhdimisht artikuj analitikë që mbulojnë fusha të ndryshme.

Në përfundim të analizës për situatën aktuale të publikimit të të dhënave të hapura sipas standardeve ndërkombëtare, në një konkluzion të përgjithshëm mund të themi se implementimi i *open data* është në hapat e parë. Për ta bërë realitet implementimin e të dhënave të hapura duhet kujdes dhe ndërmarrja e masave në dimensionin ligjor, politik, social, ekonomik, teknik, organizativ të të dhënave të hapura dhe ripërdorimit të të dhënave.

Më konkretisht:

- Të dhënat e hapura (*open data*) janë shumë të rëndësishme për arsye se qytetari duhet që të jetë i informuar dhe të ketë në dispozicion të gjitha të dhënat

- Nga analiza e situatës aktuale shikohet që ofrimi i të dhënave të hapura edhe pse për një pjesë të të dhënave sipas standardeve ndërkombëtare është sot i mundur ai është i shpërndarë dhe jo i unifikuar dhe jo në standardet *open data*.

- Ofrimi i të dhënave është i shpërndarë në shumë site.

- Direktiva të BE-së për ripërdorimin e informacionit të sektorit publik nuk është adoptuar.

- Implementimi i *open data* kërkon përfshirje të gjerë të institucioneve qendrore dhe lokale.

- Krijimi i një portali open-data.gov.al do të lehtësonte aksesimin e të dhënave të hapura. Por realizimi i duhur i të dhënave të hapura në një portal për *open data* është më shumë se një proces teknik dhe krijimi i infrastrukturës së nevojshme për një portal.

- Portali për të dhënat e hapura duhet të jetë në përputhje me standardet ndërkombëtare dhe praktikën e BE-së dhe të synojë ndërveprueshmërinë me portalin evropian për *open data* si një e ardhme në procesin e integritimit evropian.

- Koordinimi i duhur dhe përcaktimi i detyrave të çdo aktori është një faktor kyç në arritjen e suksesit në përmbushjen e kësaj detyre.

KAPITULLI II

VIZIONI DHE OBJEKTIVAT QË DO TË ARRIHEN

Qeveria shqiptare ka një agjendë ambicioze mbi reformën në të dhënat e hapura qeveritare. Qeveria shqiptare ka shprehur publikisht dhe ndërkombëtarisht angazhimin e saj ndaj Deklaratës së Hapur për Partneritet dhe rritjen e informacionit të disponueshëm në lidhje me aktivitetet e

⁹<http://open.data.al>

qeverisë, duke inkurajuar pjesëmarrjen e publikut dhe duke zbatuar standardet më të larta të integritetit në administratën publike dhe lehtësimin e aksesit në teknologjitë e reja.

Iniciativa për të Dhënat e Hapura Qeveritare shpreh një model ndryshimi që rikoncepton efektivisht marrëdhënien ndërmjet Qeverisë Shqiptare dhe qytetarëve të saj. Të dhënat e hapuraqeveritare përfshin një riorganizim dinamik të pushtetit të sektorit publik duke hequr dorë nga roli i tij si “mbajtës i informacionit” duke u ridimensionuar në një rol të ri atë të "ofrimit të informacionit”.

Të dhënat e hapura qeveritare nënkupton ndryshim në perceptimin mbi informimin e publikut, duke sanksionuar si normë mbizotëruese, vënien në dispozicion për publikun e të dhënave të plota dhe jo selektive. Nga ana tjetër ndalimi i informacionit është një përjashtim dhe jo një rregull i përgjithshëm i kësaj politike.

Ndërkohë që vizioni i dëshirueshëm është që të dhënat e qeverisë të jenë të hapura, përjashtimet mund të lejohen vetëm në rastet për të respektuar dinjitetin, jetën private për individin dhe mbrojtjen e të dhënave individuale, si dhe në rastin e ruajtjes së sigurisë kombëtare.

Kjo iniciativë ka për qëllim promovimin e transparencës dhe llogaridhënies të institucioneve shqiptare ndaj qytetarëve. Është tashmë fakt i njohur botërisht se mungesa e transparencës inkurajon korrupsionin dhe inefficencën. Përfaqsa ndaj të Dhënave të Hapura Qeveritare paraqet një ndryshim radikal nga një kulturë qeverisëse të mbyllur ndaj qytetarit në atë të transparencës.

Gjithashtu nëpërmjet kësaj iniciative qeveria shqiptare ka për qëllim të promovojë rritjen ekonomike dhe zhvillim novator të teknologjive, promovimin e pjesëmarrjes gjithëpërfshirëse, si dhe promovimin e qeverisjes efçente, duke respektuar dhe kontribuar rrjedhimisht në përmbushjen e parimeve bazë që shërbejnë për një demokraci cilësore, shtet të së drejtës funksional, politikë përfaqësimi transparente.

Ky dokument politikash përcakton parimet kryesore që do udhëheqin procesin për implementimin e të dhënave të hapura në Shqipëri bazuar në eksperiencën e vendeve të zhvilluara dhe parimet e miratuara në dokumentin e vendeve të *G8 Open Data Charter* në Qershor 2013:

- Të dhëna të hapura si parakusht/maksimalisht (*by default*);
- Të dhëna të hapura me cilësi dhe sasi;
- Të dhëna të hapura të përdorshme nga të gjithë;
- Publikimin e të dhënave në shërbim të përmirësimit të qeverisjes;
- Publikimin e të dhënave për inovacion.

Në përmbushje të programit të qeverisë dhe angazhimeve në kuadër të OGP-së, ky dokument përcakton këtë vizion:

“Një qeverisje transparente dhe të përgjegjshme përmes ofrimit të të dhënave të hapura të standardizuara sipas praktikave më të mira ndërkombëtare.”

Objektivat për realizimin e vizionit dhe parimeve kryesore të të dhënave të hapura

Gjatë periudhës 2014-2016 synohet të përmbushen këto objektiva:

Objektivi i parë: Përshtatja e kuadrit të duhur ligjor dhe mekanizmat e implementimit për të pasur një sistem efikas të të dhënave të hapura;

Objektivi i dytë: Krijimi i një portali unik për të dhënat e hapura: www.opendata.gov.al

Objektivi i tretë: Standardizimi dhe harmonizimi i të dhënave të hapura në nivel kombëtar, rajonal;

Objektivi i katërt: Arritja e një qeverisjeje transparente dhe të përgjegjshme nëpërmjet ofrimit të të dhënave të hapura.

Objektivi final është që në fund të periudhës 2014-2016 të kemi të dhëna të hapura, cilësore, të standardizuara, të besueshme dhe të ripërdorshme të publikuara në portalin www.opendata.gov.al për:

- Legjislacionin dhe projekt aktet ligjore;
- Mbi buxhetin dhe shpenzimet e qeverisë;
- Mbi statistikën;
- Mbi regjistrimin e biznesit;
- Mbi performancën e sistemit të edukimit;
- Mbi performancën e sistemit shëndetësor;

- Mbi pronësinë mbi tokën;
- Mbi statistikën e krimeve;
- Etj.

Lidhur me objektivin e parë sikurse analizohet dhe më lart Shqipëria aktualisht e ka të plotësuar kuadrin e saj ligjor nëpërmjet ligjeve, si: ligji nr. 119/2014 “Për të drejtën e informimit”, ligji nr. 8457, datë 11.2.1999 “Për informacionin e klasifikuar sekret shtetëror”, ligji nr. 146/2014 “Për njoftimin dhe konsultimin publik”. Ajo që del e nevojshme është adoptimi i direktivës 2003/98/EC “Për të drejtën e ripërdorimit të informacionit publik”. Përshtatja e kuadrit të duhur ligjor për të pasur një sistem efikas të të dhënave të hapura dhe rregullat e zbatueshëm në rastin e ripërdorimit të informacionit publik do të ndihmonte që ky angazhim të plotësohej tërësisht.

Përsa i përket objektivit të dytë, krijimi i portalit *open data* është një nga angazhimet e marra si anëtare në iniciativën OGP. Qeveria Shqiptare është duke punuar dhe ka në proces këtë angazhim, për krijimin e portalit unik për të dhënat e hapura. Edhe pse sipas analizës së mësipërme që i bëmë portaleve ekzistente kemi një progres, duhet ende punë për krijimin e këtij portali për të dhënat e hapura. Aktivizimi i këtij portali do të plotësonte tërësisht angazhimin e marrë përsipër për *Open – Data* dhe koordinimin me të gjitha institucionet publike gjeneruese të të dhënave që duhet të jenë pjesë e portalit www.opendata.gov.al.

Standardizimi dhe harmonizimi i të dhënave të hapura duhet të bëhet në përputhje me standardet ndërkombëtare të *open data* në nivel kombëtar dhe rajonal. Për këtë arsye është bërë një analizë dhe janë marrë praktikë më të mira të vendeve të tjera lidhur me implementimin e *open data*.

Duhet shumë punë për të implementuar nga çdo institucion standardet e hapura për të dhënat e gjeneruara prej tyre.

Përsa i përket objektivit të katërt, arritja e një qeverisjeje transparente dhe të përgjegjshme do të realizohet nëpërmjet ofrimit të të dhënave të hapura dhe arritjes së të gjithë objektivave të mësipërm.

Me të dhëna të hapura do të kuptojmë që të dhëna të caktuara duhet të jenë të lira dhe në dispozicion për të gjithë për t'i përdorur dhe për t'i publikuar ato duke respektuar rregullimet për të drejtën e autorit, patentave apo mekanizmave të tjera të kontrollit.

KAPITULLI I TRETË PROGRAMETQË DO TË NDIQEN

Për arritjen e objektivave të këtij dokumenti do të ndërmerren programet dhe aktivitetet si më poshtë:

Objektivi i parë: Përshtatja e kuadrit të duhur ligjor për të pasur një sistem efikas të të dhënave të hapura;

Angazhimet e Shqipërisë në fushën e shoqërisë së informacionit, rrjedhin nga neni 70 mbi përfarimin e legjislacionit si dhe neni 103 “Shoqëria e Informacionit”¹⁰ të MSA-së. Aktualisht direktiva e BE-se për ripërdorimin e informacionit të sektorit publik nuk është adoptuar në legjislacionin shqiptar. Zbatimi i *open data* kërkon përshtatjen e legjislacionit të duhur për të dhënat e hapura në përputhje me standardet ndërkombëtare dhe praktikë të BE-së.

Në përmbushje të këtij objektiv do të punohet për adoptimin e direktivës së Bashkimit Europian 2003/98/EC për ripërdorimin e informacionit publik pas kryerjes së një analizë të kujdesshme të legjislacionit që rregullon të drejtën e informimit dhe publikimin e të dhënave.

Adoptimi i direktivës 2003/98/EC është parashikuar në Planin Kombëtar të Integritimit Europian që pritet të miratohet së shpejti. Aktor kryesor për këtë projekt do të jetë Ministri për Inovacionin dhe Administratën Publike si dhe Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit.

¹⁰Bashkëpunimi do të përqendrohet kryesisht në fushat prioritare që lidhen me *acquire* Komunitetit e për shoqërinë e informacionit. Ai do të mbështesë kryesisht orientimin gradual të politikave dhe legjislacionit të Shqipërisë për këtë sektor me ato të Komunitetit. Palët do të bashkëpunojnë gjithashtu për të zhvilluar më tej shoqërinë e informacionit në Shqipëri. Objektivat globale do të përgatisin shoqërinë në tërësi për epokën digjitale, duke tërhequr investimet dhe duke siguruar aftësinë e rrjeteve dhe shërbimeve për përdorimin e informacionit.

Objektivi i dytë: Krijimi i një portali unik për të dhënat e hapura: www.opendata.gov.al

Krijimi i portalit www.opendata.gov.al, nuk nënkupton vetëm infrastrukturën teknike, por dhe popullimin e këtij portali me të dhëna cilësore, sasiore, të përdorshme nga të gjithë dhe sipas standardeve të formatit *open data*. Krijimi i portalit www.opendata.gov.al është padyshim një proces bashkëpunimi me një numër të madh aktorësh. AKSHI është ngarkuar për krijimin dhe administrimin e këtij portali. Ky angazhim vjen pas një eksperience të këtij institucioni për krijimin dhe administrimin e portalit www.e-albania.al. Krijimi i portalit www.opendata.gov.al do shoqërohet me një sërë hapash dhe aktiviteteve të rëndësishme për identifikimin e të dhënave të rëndësishme që duhet të jenë pjesë e portalit:

Së pari është e nevojshme të njihet tërësia e të dhënave që institucionet publike mbajnë/gjenerojnë. Kjo është e rëndësishme dhe për të ndjekur përditësimin e tyre. Bazuar në eksperiencat e mira të vendeve të zhvilluara udhëzohet që procesi i operimit të *open data* portalit të ndjekë këtë rrugë:

- Identifikimi dhe mbajtja e një inventari të dhënash që mbahen/gjenerohen nga qeveria
- Prioritizimi i të dhënave që do përfshihen në portal duke u nisur nga të dhënat kryesore sipas tri nëngrupimeve bazuar në praktikën ndërkombëtare dhe duke vijuar me të dhëna të tjera me vlerë dhe impakt të lartë për shoqërinë

- Mbështetje dhe forcim kapacitetesh për institucionet që gjenerojnë të dhënat me qëllim standardizimin dhe implementimin e duhur të *open data*.

Suksesi i proceseve varet nga një numër faktorësh, si kooperimi i vazhdueshëm ndërmjet përdoruesve të portalit *open data* brenda dhe jashtë qeverisë, angazhimi në rritje për transparencë të sektorit publik dhe krijimi i një platforme adekuate për shpërndarjen e informacionit përmes: www.opendata.gov.al. Në disa raste të dhënat me interes për t'u përfshirë në portalin *open data* mungojnë dhe institucionet përkatëse duhet të fillojnë t'i mbledhin, krijojnë dhe përpunojnë këto të dhëna në formatin e duhur. Kjo do kërkojë një analizë dhe hartimin e një plani të detajuar nga institucioni/et përgjegjëse ku të përcaktohen hapat që do ndërmerren se dhe kur këto të dhëna do mundësohen për portalin.

Identifikimi i të dhënave që institucionet publike mbledhin, përpunojnë dhe publikojnë është hapi i parë i rëndësishëm. Identifikimi i këtyre të dhënave, bazuar në faktin që ka një numër të madh institucioneve që përfshihen, përbën një sfidë jo të vogël.

Gjithashtu rritja e sasisë dhe cilësisë së të dhënave të prodhuara është një sfidë tjetër dhe një proces i vijueshëm. Publikimi i të dhënave të njësive vendore në portalin/linkun www.lokal.data.gov.al do ishte një sfidë në rritje. Për këtë arsye implementimi do bëhet me disa faza duke u nisur nga institucionet qendrore që janë përgjegjëse për grupin e të dhënave kryesore sipas praktikës ndërkombëtare.

Brenda tre muajve me miratimin e këtij dokumenti çdo ministri, institucionet e varësisë së tyre, si dhe institucionet e tjera përgjegjëse për mbledhjen dhe përpunimin e të dhënave që bëjnë pjesë në grupimet e të dhënave të hapura, do të identifikojnë listën e të dhënave të publikuara dhe të papublikuara që janë nën përgjegjësinë e fushës së tyre të veprimtarisë. Këto institucione do hartojnë dhe miratojnë rregulla për proceset e brendshme për identifikimin e të dhënave të papublikuara, duke informuar se kur ato janë krijuar dhe të informojnë që këto të dhëna të shtohen në inventarin e www.opendata.gov.al.

Çdo institucion do informojë Komitetin/Sekretariatit Teknik për këtë proces brenda tre muajsh nga miratimi i këtij dokumenti. Miratimi i të dhënave që do publikohen në *open data* portal do të bëhet nga Komiteti i Shërbimeve i ngarkuar për ndjekjen e implementimit të këtij dokumenti.

Paralelisht me këtë proces, institucionet publike duhet të zhvillojnë proceset e brendshme për mbështetjen e përditësimit të të dhënave të krijuara (ose kur është e përshtatshme të njoftojnë për ndërprerjen e tyre). Një proces i rëndësishëm i cili do ndihmojë institucionet në këtë proces është ai i marrjes së mendimit të përdoruesve të jashtëm të të dhënave. Për këtë në portalin e të dhënave të hapura do ketë një rubrikë për dhënien e mendimit nga përdoruesit dhe çdo palë e interesuar. Në veçanti do të kërkohej identifikimi i të dhënave që nuk janë përfshirë në portal dhe që janë me interes për përdoruesit.

Prioritizimi i të dhënave që do përfshihen në portal – implementimi me faza

Krijimi dhe përditësimi i vazhdueshëm i inventarit të të dhënave qeveritare do shoqërohet me procese që identifikojnë ato të dhëna të cilat janë më të rëndësishme për t'u përfshirë në portal që në fazat e para. Në të njëjtën kohë analiza dhe vlerësimi nëse bashkësia e të dhënave që do të jenë pjesë e portalit jep impaktin e dëshiruar dhe përfitimin e duhur të përdoruesve të këtyre të dhënave brenda dhe jashtë qeverisë, sa ato ndikojnë në rritje të transparencës, përgjegjshmërisë por jo vetëm.

Ministritë/institucionet do të ndërmarrin procese të vlerësimit për impaktin e publikimit të të dhënave përmes përfshirjes në këtë proces të grupeve të ndryshme të interesit, duke filluar gjashtë muaj nga miratimi i këtij dokumenti.

Qeveria do të punojë vazhdimisht me të gjitha institucionet, organizatat e shoqërisë civile dhe përdoruesit e të dhënave për përfshirjen e gjerë të përdoruesve në procesin e pasurimit dhe përmirësimit të të dhënave të hapura dhe inkurajimin e tyre për një vlerësim të të dhënave. Do të zhvillohen të paktën çdo gjashtë muaj takime me palët e interesuara për këtë qëllim.

Në identifikimin e të dhënave që do të publikohen në portal është e rëndësishme gjithashtu të njihen përdorime të tjera të brendshme për të dhënat qeveritare përtej arsyes të parë të krijimit dhe mbledhjes së tyre, gjë që ka të bëjë me ripërdorimin e informacionit publik.

Prezantimi i portalit www.opendata.gov.al. Promovimi i portalit *open data* është shumë i rëndësishëm për të rritur impaktin nga publikimi dhe transparenca e të dhënave të rëndësishme. Aktivitete të ndryshme për promovimin e përdorimit të këtij portali dhe të dhënave të publikuara në të do të ndërmerren me krijimin dhe plotësimin e tij me të dhëna. Paralelisht me këto aktivitete do të bëhet promovimi i çdo hapi apo veprimi për bërjen të disponueshme të të dhënave sipas fazave. Kjo do të ndikojë në rritjen e përdorimit të këtij portali dhe shfrytëzimin e mundësive që të dhënat e hapura ofrojnë.

Transparenca është një nga tre prioritet kyçe të përcaktuara së fundmi nga G8. Udhëheqësit e vendeve të G8 nënshkruan një sërë rregullash/parimesh të specifikuara për *Open Data Charter*.

G8 ka identifikuar 14 fusha me vlerë të lartë që së bashku me të dhënat do të ndihmojnë në zhbllokimin e potencialit ekonomik për të dhënat e hapura, mbështetin dhe inkurajojnë inovacionin dhe sigurojnë një përgjegjshmëri më të madhe për përmirësimin e demokracisë. Njëfushat e identifikuara janë:

- Të dhëna të vendndodhjes: të dhënat gjeohapësinore të cilat informojnë mbi hartat dhe planifikimin;

- Performanca dhe shpërndarja. Të dhënat të cilat tregojnë se sa efektive janë institucionet publike dhe shërbimet që ofrojnë në përmbushje të detyrave publike dhe shpërndarjen e politikave.

- Të dhënat financiare. Shpenzimet e qeverisë, të dhënat për prokurimet dhe kontratat, si dhe të dhënat për menaxhimin e financave publike.

- Operacionale. Të dhëna rreth strukturës operacionale, vendosja e pikave të ofrimit të shërbimeve publike dhe burimet e vlefshme brendase cilës prej tyre.

Mbështetja e institucioneve për zhvillimin dhe publikimin e të dhënave dhe forcimin e kapaciteteve. Implementimi i suksesshëm i këtij dokumenti kërkon përpjekje forcimin e kapaciteteve institucionale dhe rritjen e aftësive dhe njohurive për *open data* dhe standardet e realizimit të *open data*. Vendet e zhvilluara kanë përcaktuar në *G8 Open Data Charter* si parim kryesor politikën për *open data* "by default". Ne do të synojmë që ky parim gradualisht të implementohet në të gjitha institucionet publike.

Për disa institucione implementimi do jetë një tranzicion jo i lehtë dhe në disa raste kërkon një analizë/konsideratë të detajuar me impakt me të gjerë në veçanti kur të dhënat janë të rëndësishme, kur të dhënat janë aktualisht të lidhura me modelet e biznesit organizativ dhe të lidhura me të ardhurat ose kur të dhënat përmbajnë data që nuk janë në pronësi të qeverisë sa janë kapacitetet dhe burimet në dispozicion për realizimin e tyre. Për rritjen e kapaciteteve institucionale do organizohet trajnime pranë ASPA në bashkëpunim me AKSHI dhe institucione të tjera që kanë zhvilluar praktika të mira të të dhënave të hapura. Do të organizohen seminare dhe aktivitete për rritjen e njohurive mbi standardet e formatit *open data* dhe njohjen e rregullores së miratuar nga AKSHI.

Për rritjen e kapaciteteve institucionale në zhvillimin e *open data* do të ndiqet periodikisht shkëmbimi i praktikave të mira mbi të dhënat e hapura. Ka tashmë disa modele të mira në rritje përmes institucioneve publike ku të dhënat janë publikuar si të dhëna të hapura. Përmes sekretariatit do punohet për të koordinuar aktivitetet me ministritë/institucionet dhe personat e kontaktit për shpërndarjen e praktikave të mira të të dhënave të hapura.

Sigurimi i të dhënave cilësore në portalin *open data*. Kur një e dhënë publikohet në portalin qeveritar ajo duhet të sigurojë cilësinë dhe saktësinë me të lartë. Gjithashtu që të dhënat të kenë impaktin e duhur tek përdoruesit ato duhet të publikohen në formatin dhe fjalorin e duhur për të qenë lehtësisht të kuptueshme dhe të thjeshta në përdorim. Çdo institucion që është ofrues i të dhënave do jetë përgjegjës për saktësinë dhe cilësinë e informacionit të ofruar në portal.

Institucionet do caktojnë një person përgjegjës për komunikim të vazhdueshëm me Sekretariatin teknik dhe administruesin e *opendata portal*. Gjithashtu një person kontakti duhet të caktohet për t'iu përgjigjur nevojave të njerëzve që mundohen të përdorin të dhënat. Një tjetër person kontakti duhet të caktohet për t'iu përgjigjur ankesave për shkelje të parimeve.

Objektivi i tretë: Sigurimi i të dhënave në formatin *open data* sipas standardeve ndërkombëtare.

Për sigurimin e të dhënave në formatin *open data* sipas standardeve ndërkombëtare do të punohet me të gjitha institucionet për implementimin gradual brenda katër viteve të ardhshme të standardeve të mëposhtme për formatin *open data* të përcaktuara në rregulloren e AKSHI-t. Të dhënat konsiderohen “të hapura”, nëse ato publikohen në mënyrë që të përputhen me parimet e mëposhtme:

- Të dhënat duhet të jenë të plota

Të gjitha të dhënat publike duhet të jenë të disponueshme. Të dhënat janë informacione të ruajtura elektronikisht, duke përfshirë por jo vetëm, dokumente, baza të dhënash, transkripte dhe regjistrime audio/vizuale. Të dhënat publike janë ato të dhëna, të cilat nuk janë subjekt vlerësimi i privatësisë, sigurisë dhe kufizimit të privilegjeve.

- Të dhënat duhet të jenë primare

Të dhënat duhet të publikohen ashtu siç grumbullohen që në burim, në nivelin më të detajuar të mundshëm, jo në forma të përmbledhura ose të modifikuara.

- Të dhënat duhet të publikohen në kohë

Të dhënat duhet të publikohen sa më shpejt të jetë e mundur, pas mbledhjes së informacioneve dhe detajimit të hollësishëm. Shpejtësia e publikimit mund të sjellë pasaktësi në versionin e parë, prandaj versionet më të sakta duhet të publikohen kur të jenë të disponueshme.

- Të dhënat duhet të jenë të aksesueshme

Të dhënat publike duhet të jenë të disponueshme dhe të lehta për t'u gjetur përmes një pike të vetme aksesit online. Sektori publik ka një mori faqesh të ndryshme, prandaj është e rëndësishme që të ketë një pikë të vetme aksesit, të mirënjohur, ku njerëzit mund të gjejnë të dhënat.

- Të dhënat duhet të jenë të ripërdorshme (*reusable*)

Vetëm publikimi i të dhënave përfaqëson një pjesë të transparencës. Të dhënat duhet të publikohen në formate që mund të ripërdoren (*reusable*). Organet publike duhet të inkurajojnë në mënyrë aktive ripërdorimin e të dhënave të tyre publike, duke dhënë informacion dhe mbështetje për ta mundësuar atë në mënyrë sa më të lehtë dhe efektive. Qeveria duhet të nxisë ndarjen (*sharing*) e njohurive dhe aplikacioneve dhe duhet të punojë me biznesin për të ndihmuar në zhvillimin e përdorimeve të reja dhe inovative të të dhënave, për të gjeneruar përfitime ekonomike.

- Të dhënat duhet të jenë të përpunueshme nga makina (*machine-processable*)

Të dhënat duhet të strukturohen në mënyrë të tillë, që të lejojnë përpunimin e automatizuar të tyre. Për të mundësuar ripërdorimin e të dhënave, ato duhet të jenë të përpunueshme-nga-makina (*machine-processable*).

- Aksesit etë dhënat nuk duhet të jetë diskriminues

Të dhënat duhet të jenë të disponueshme për të gjithë, pa asnjë kërkesë për regjistrim.

- Formatet e të dhënave duhet të jenë “pa-pronësi” (*non-proprietary*)

Të dhënat duhet të jenë të disponueshme në formate, mbi të cilat asnjë subjekt nuk ka kontroll ekskluziv.

- Të dhënat duhet të jenë të disponueshme nën një licencë të hapur

Të dhënat duhet të publikohen nën të njëjtën licencë të hapur, e cila mundëson ripërdorim të lirë të të dhënave, duke përfshirë dhe ripërdorimin komercial. Të dhënat nuk duhet të jenë subjekt me të drejta autori, patentë apo markë tregtare. Kufizimet e arsyeshme të privatësisë, sigurisë dhe privilegjeve mund të lejohen, nëse qeverisen nga statute të tjera.

Të dhënat publike duhet të jenë lirisht të disponueshme për t'u përdorur në çdo mënyrë të ligjshme, pa pasur nevojë për regjistrim. Aplikacionet duhet të jetë në gjendje të përdorin të dhënat, pa pasur nevojë për të informuar apo për të marrë lejen e organeve publike të interesuara.

- Të dhënat duhet të publikohen duke përdorur standarde të hapura

Të dhënat publike duhet të publikohen duke përdorur standarde të hapura dhe duke ndjekur rekomandimet përkatëse të Konsorciumit *World Wide Web* (W3C). Formatet e hapura dhe të standardizuara janë thelbësore. Megjithatë për të rritur ripërdorueshmërinë dhe aftësinë për të krahasuar të dhënat, duhet transparencë dhe standardizim si për formatin, ashtu dhe për përmbajtjen e tyre.

- Të dhënat duhet të publikohen në formën *Linked Data*.

Standardet e *Linked Data* lejojnë ripërdorim më të lehtë të të dhënave. Në vend që të vonohet publikimi i të dhënave, rekomandohet që fillimisht të publikohen sa më shpejt të jetë e mundur ashtu “siç janë” dhe më pas të punohet për t'i konvertuar ato në një format më të përshtatshëm.

Politika dhe praktika të të dhënave publike do të nxiten në mënyrë të qartë nga qytetarët dhe bizneset që duan dhe t'i përdorin të dhënat, duke përfshirë se çfarë të dhënash janë publikuar, kur dhe në çfarë forme (ky parim themelor duhet të aplikohet për zbatimin e të gjitha parimeve të tjera). Institucionet publike duhet të ruajnë dhe të publikojnë inventarët e tyre të të dhënave (të sakta dhe të përditësuara), duke përfshirë saktësinë dhe disponueshmërinë e formatit të të dhënave.

Objektivi i katërt: Arritja e një qeverisjeje transparente dhe të përgjegjshme

Objektivi kryesor i implementimit të open data është një qeverisje me eficientë dhe efektive, rritje ekonomike dhe inovacion, transparencë dhe përgjegjshmëri, promovimi i ripërdorimit të informacionit publik me duke respektuar të drejtën e pronësisë intelektuale dhe mbrojtjen e të dhënave personale. Reduktim i procedurave burokratike, reduktim të kostove të administratës publike rritje të shpejtësisë dhe sigurisë në procedurat administrative.

Arritja e këtyre objektivave, ndërthur pa dyshim shumë faktorë dhe aktorë. Realizimi i suksesshëm kërkon një lidhësi dhe angazhim të qartë nga nivelet e larta drejtuese. Krahas aktiviteteve të përmendura më sipër në nivel sektorial për çdo ministri apo institucion dhe atyre ndërsektoriale një herë në vit do të organizohet një konferencë/forum i nivelit të lartë për të analizuar ecurinë e proceseve për një qeverisje transparente dhe të përgjegjshme si dhe nivelin e ofrimit të të dhënave të hapura. Komiteti përgjegjës për implementimin e këtij dokumenti do të jetë në udhëheqje të këtij procesi.

Çdo institucion do të paraqesë analizën e bërë mbi impaktin social dhe ekonomik për të dhënat e hapura.

KAPITULLI I KATËRT

IMPLEMENTIMI DHE MONITORIMI

Procesi i implementimit të këtij dokumenti do të udhëhiqet në nivel vendimmarrje nga Komiteti për Zhvillimin e Shërbimeve Publike (këtu e me poshtë “Komiteti”) i kryesuar nga Ministri për Inovacionin dhe Administratën Publike dhe me përbërje të ministrive dhe institucioneve/agjencive të përfshira në të.

Në këtë Komitet do të ftohen të marrin pjesë institucione, agjenci që mbulojnë fusha të caktuara që janë pjesë e rëndësishme e mbledhjes, përpunimit dhe gjenerimit të dhënave publike që duhet të jenë të hapura për publikun. Komiteti do ndjekë në vijimësi procesin e implementimit dhe arritjen e objektivave për zhvillimin e *open data* në Shqipëri.

Nga pikëpamja operationale do të ngrihet Sekretariati Teknik, me përfaqësues të institucioneve, i cili do të luajë rolin e koordinatorit midis të gjithë aktorëve të përfshirë në zhvillimin e *open data*. Sekretariati teknik do zhvillojë komunikime periodike dhe koordinojëpunën me të gjitha institucionet, si dhe do raportojë periodikisht mbi ecurinë e procesit tek Komiteti.

Ministritë, agjencitë do të përcaktojnë personat përgjegjës, të ngarkuar për realizimin e detyrave

dhe objektivave të përcaktuara në këtë dokument.

Ministrinë dhe agjencitë përgjegjëse do të bashkëpunojnë me shoqërinë civile dhe sektorin privat. Implementimi i disa aktiviteteve të planit të veprimit mund t'u delegohen organizatave joqeveritare.

Institucionet përgjegjëse për aktivitetet respektive të përcaktuara në këtë dokument do të raportojnë periodikisht pranë Komitetit mbi statusin e realizimit të tyre dhe Sekretariati Teknik do të jetë koordinatori.

Duke u bazuar në këto raportime, si dhe në treguesit statistikor, do të bëhet vlerësimi i progresit drejt arritjeve të objektivave të vendosura. Bashkëlidhur këtij dokumenti paraqitet plani i veprimit afatmesëm për aktivitetet që do ndërmerren me miratimin e këtij dokumenti. Ky plan do jetë subjekt rishikimi periodik.

Treguesit për monitorimin e zhvillimit të *open data* në Shqipëri do të përfshijnë:

- Përmirësimin e llogaridhënies dhe transparencës së qeverisjes;
- Rritjen e indeksit të e-pjesëmarrjes;
- Indeksi për e-qeverisjen dhe indeksi për e-pjesëmarrjen;
- Numri i vizitorëve;
- Numri i vizitorëve unik;
- Numri i faqeve të vizituara;
- Numri i dokumenteve të shkarkuar.

Të dhëna statistikore nëpërmjet mjeteve të analizës që përdor Google për:

- Numrin e vizitorëve;
- Numri i vizitorëve unik/numri i vizitorëve;
- Numri i faqeve të vizituara;
- Numri i dokumenteve të shkarkuar;
- Indeksi për e-qeverisje nga raporti i UNPAN.

Për monitorimin dhe vlerësimin e impaktit të dhënave të hapura do të hartohet metodologjia e vlerësimit të implementimit të të dhënave të hapura bazuar në praktikat ndërkombëtare. Për zhvillimin e saj do të punohet me INSTAT dhe me shoqërinë civile.

KAPITULLI V FINANCIMI

Për realizimin e aktiviteteve të parashikuara në këtë dokument, çdo institucion do të planifikojë në buxhetin vjetor aktivitetet e nevojshme që duhet të mbulojë respektivisht.

Krijimi i portalit www.opendata.gov.al do të realizohet nga AKSHI, e cila ka parashikuar në buxhet zërin përkatës të investimit për portalin *open data*.

Miratimi i këtij dokumenti shënon një hap të rëndësishëm në përmbushjen e angazhimeve për një qeverisje të hapur dhe OGP.

PLANI I VEPRIMEVE

Nr.	Aktiviteti	Institucioni përgjegjës	Periudha
1.	Krijimi i kuadrit ligjor për të dhënat e hapura: Adoptimi i direktivës për ripërdorimin e informacionit	MIAP/AKSHI	2015
2.	Krijimi i njësisë për implementimin e të dhënave të hapura në çdo institucion sipas një udhëzimi të ministrit përgjegjës	Çdo institucion/Komiteti	2015
3.	Hartimi i një plan të detajuar aktivitetesh për promovimin e përdorimit të të dhënave të hapura sipas institucioneve	Çdo institucion/Komiteti	2015
4.	Vlerësim i sistemeve ekzistuese të informacionit dhe analizimi i aftësive të tyre për të prodhuar të dhëna sipas formatit të të dhënave të hapura.	AKSHI/ çdo institucion	2015
5.	Krijimi/zhvillimi i portalit të të dhënave të hapura/publike www.open.da.gov.al që do të shërbejë si pikë e integruar e aksesit	AKSHI	2015
6.	Identifikimi i listës së të dhënave që publikojnë aktualisht çdo institucion dhe të dhënave me interes që nuk publikohen. Identifikimi i problemeve të lidhura me pronësisë intelektuale apo të dhënat personale në rast ripërdorimit të tyre me qëllim nxitjen e rritjes ekonomike nga këto të dhëna.	Çdo institucion/Komiteti	2015
7.	Krijimi i inventarit të të dhënave qeveritare që do jenë pjesë e portalit <i>open data</i>	Komiteti/çdo institucion	2015-2016
8.	Zhvillimi i seminareve për standardet e të dhënave të hapura – njohja me rregulloren për standardet e formatit <i>open data</i> të përcaktuara në rregullore e miratuar nga AKSHI.	MIAP/ASPA/AKSHI	2015-2016
9.	Të dhëna të hapura/publike të disponueshme mbi legjislacionin dhe projekt aktet në formatin <i>open data</i>	QBZ/çdo institucion/ Komiteti	2015-2016
10.	Të dhëna të hapura/ publike të disponueshme për buxhetin dhe shpenzimet buxhetore/qeveritare në formatin <i>open data</i>	MF/AKSHI	2015
11.	Të dhëna të hapura/ publike të disponueshme për statistikën në formatin <i>open data</i>	INSTAT/AKSHI	2015-2016
12.	Të dhëna të hapura të disponueshme për publikun për regjistrimin e biznesit në formatin <i>open data</i>	QKR/AKSHI	2015-2016
13.	Të dhëna të hapura të disponueshme për publikun mbi performancën në sistemin arsimor të nivelit të parë dhe të dytë në formatin <i>open data</i>	MAS/AKSHI/INSTAT	2015-2016
14.	Të dhëna të hapura të disponueshme për publikun mbi performancën në sistemin shëndetësor, në formatin <i>open data</i>	MASH/INSTAT/AKSHI	2015-2016
15.	Trajnime për stafin IT dhe jo IT të administratës publike për <i>open data</i> shkëmbim i eksperiencave të mira.	AKSHI/ASPA	2015-2016
16.	Aktivitetet për rritjen e ndërgjegjësimit mbi përdorimin e lirë, ripërdorimin, linkun dhe rishpërndarja e të dhënave mbi informacionin për publikun për qëllime tregtare ose jotregtare:	MIAP/Komiteti	2015-2016

	konferenca, takime me shoqërinë civile grupe të tjera të interesit		
17.	Bashkëpunim me autoritetet vendore për të identifikuar bashkësinë e të dhënave që duhet të jenë të hapura për publikun dhe rritje të transparencës.	Komiteti / Ministri i Shtetit për Çështjet Vendore	2016
18.	Krijimi i një Bordi/Forumi i Transparencës Publike – me përfaqësuesit e çdo institucioni dhe shoqëri civile për ndjekjen e impaktit të të dhënave që do publikohen në <i>open data portal</i> .	Komiteti	2015
19.	Të dhëna të hapura/ publike mbi HARTËN të disponueshme (krijimi i Gjeoportalit)	ASIG/MIAP	2015
20.	Të dhëna të hapura/publike mbi pronësinë mbi tokën, të disponueshme në formatin <i>open data</i>	ZRPP/AKSHI/AKKP/Agjencia e Legalizimit, Urbanizimit dhe Integritit të Zonave Ndërtimore Informale	
21.	Të dhëna të hapura për statistikat mbi krimin, të disponueshme në formatin <i>open data</i>	MB/MD/AKSHI	2015-2016
22.	Zhvillimi i metodologjisë së vlerësimit të <i>open data implementation</i>	MIAP/INSTAT/AKSHI	2015
23.	Aktivitete për rritje të cilësisë së të dhënave të hapura.	MIAP/AKSHI/INSTAT	2015-2016